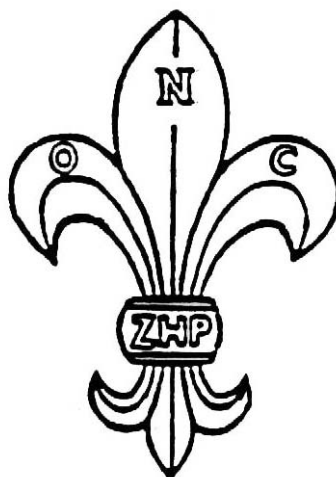

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

REGULAMIN SĄDÓW HARCERSKICH

ROZKAZ NACZELNICTWA Z.H.P.

L8/39 z dnia 19 maja 1939 roku

REGULAMIN SĄDÓW HARCERSKICH

I. Ustrój sądów

- Art. 1. W Związku Harcerstwa Polskiego istnieją następujące sądy organizacyjne:
- a) Naczelny Sąd Harcerski
  - b) Sądy Harcerskie Okręgów
- Art. 2. a) Walny Zjazd Z.H.P. wybiera na trzy lata Naczelny Sąd Harcerski z pośród harcistrzów, harcistrzyń, działaczy i działaczek.
- b) Zjazd Okręgów wybiera na rok Sąd Harcerski Okręgu w miarę możliwości z pośród harcistrzów, harcistrzyń, działaczy i działaczek.
- Art. 3. Naczelny Sąd Harcerski składa się z siedmiu członków i dwóch zastępców, zaś Sąd Harcerski Okręgu z pięciu członków i dwóch zastępców.
- Art. 4. Zastępcy wchodzi do sądu automatycznie w wypadkach zdekompilowania składu sądu; kooptacja do sądu jest niedopuszczalna.
- Art. 5. Członkowie sądu wybierają ze swego grona przewodniczącego i zastępcę. Przewodniczący zwołuje posiedzenie sądu, kieruje przygotowawczymi pracami i obradami oraz czuwa nad tym, by każda sprawa, przekazana Sądowi Harcerskiemu, była załatwiona, według przepisów Statutu i Regulaminów.
- Art. 6. Sądy orzekają w kompletach trzy-osobowych z wyjątkiem Naczelnego Sądu Harcerskiego w wypadkach przewidywanych w Art. 11 niniejszego regulaminu. Każdy sąd na początku swojej kadencji ustala ilość i skład kompletów sądzących z zaznaczeniem, kto w nich przewodniczy.
- Art. 7. Dla każdej sprawy wylosowuje się komplet sądzących, losowania dokonuje przewodniczący sądu lub jego zastępca w obecności przynajmniej jeszcze jednego członka sądu. O przebiegu i wyniku losowania spisuje się protokół, który podpisują obecni przy losowaniu.
- Art. 8. Sędzia bądź z własnej inicjatywy, bądź na uzasadniony wniosek strony może wyłączyć się sam, lub być wyłączonym przez pozostałych członków kompletu do rozpoznania danej sprawy. Jeżeli wylosowany sędzia nie może brać udziału w rozpoznawaniu sprawy z powodu wyłączenia, bądź innej ważnej przyczyny, można go zastąpić innym sędzią, delegowany przez przewodniczącego sądu, o ile żadna ze stron nie złoży sprzeciwu. W razie sprzeciwu strony przewodniczący sądu deleguje innego sędziego, bądź zarządza wylosowanie nowego kompletu.
- Art. 9. Komplet sądzący może się zwrócić do plenum sądu o wyrażenie opinii w poszczególnych kwestiach, albo też o przyjęcie sprawy pod rozpoznanie przez sąd w pełnym składzie. Strony mają prawo żądać osądzenia sprawy przez komplet sądzący. Przepisy Art. 11 i Art. 13 mają tutaj odpowiednie zastosowanie.
- Art. 10. Uchwały Naczelnego Sądu Harcerskiego w sprawach wymienionych w Art. 28 niniejszego regulaminu zapadają na plenarnych zebraniach większością conajmniej czterech głosów.
- Art. 11. Naczelny Sąd Harcerski, jako instancja odwoławcza od orzeczeń Sądów Okręgów rozpoznaje sprawy w kompletach trzy-osobowych, a jako instancja odwoławcza od

swoich orzeczeń wydanych w pierwszej instancji rozpoznaje sprawy w kompletach pięcio-osobowych, składających się z pozostałych członków N.S.H. i z zastępców.

- Art. 12. Członkowie kompletu N.S.H., którzy sądzili daną sprawę w pierwszej instancji, nie biorą udziału w sądzeniu tej sprawy w drugiej instancji.
- Art. 13. Jeżeli liczba członków kompletu pięcioosobowego zmniejszy się w trakcie rozpoznawania sprawy nie więcej niż o dwie osoby, komplet w pozostałym składzie prowadzi sprawę do końca.
- Art. 14. Protokół zebrań prowadzi jeden z sędziów. W sprawach bardziej zawiłych dopuszczalne jest posiłkowanie się specjalnym protokołaniem. Protokoły zebrań plenarnych prowadzi się w specjalnej księdze, protokoły zebrań kompletów sądujących na oddzielnych kartach, dołączonych do akt sprawy.
- Art. 15. Władza, która przekazała sprawę sądowi, może delegować na sprawę przedstawiciela z prawem popierania oskarżenia, wypowiedzania się co do poszczególnych dowodów i kwestii oraz stawiania pytań za zezwoleniem przewodniczącego.
- Art. 16. Oskarżony może przybrać sobie obrońcę z pośród harcistrzów, działaczy lub starszych harcerzy.
- Art. 17. Wydatki Naczelnego Sądu Harcerskiego pokrywa Naczelnictwo ZHP., a wydatki Sądu Harcerskiego Okręgu – właściwy Zarząd Okręgu.
- Art. 18. Czynności Kancelaryjne załatwiają: dla Naczelnego Sądu Harcerskiego – Biuro Naczelnictwa ZHP., dla Sądów Harcerskich Okręgów – biura Zarządów Okręgu.
- Art. 19. Sądy używają pieczęci okrągłych z krzyżem harcerskim. Napis na pieczęci N.S.H. brzmi: „Naczelny Sąd Harcerski ZHP”, napis na pieczęci sądu harcerskiego Okręgu brzmi: „Sąd Harcerski Okręgu X ZHP”.

II. Właściwość sądów

- Art. 20. Sądy harcerskie mogą być czynne:
- 1) Jako sądy organizacyjne ZHP
  - 2) Jako sądy honorowe
- Art. 21. Jako sądy organizacyjne, sądy harcerskie rozpoznają:
- a) Sprawy, skierowane przez władze harcerskie przeciwko członkom ZHP.
  - b) Odwołania członków ZHP od decyzji władz o usunięcie ze Związku za popełnienie czynu niehonorowego lub działanie na szkodę Związku (par.13 pkt. 1 lit. a Statutu Z.H.P.); termin do składania tych odwołań wynosi miesiąc od zawiadomienia członka o decyzji władzy.
- Art. 22. Sprawy organizacyjne kieruje do Sadu Harcerskiego Naczelnictwo Z.H.P., Naczelniczka Harcerki lub Naczelnik Harcerzy, do Sądu Okręgu – Naczelnictwo Z.H.P., Naczelnik Harcerzy lub Naczelniczka Harcerki, Prezydium odpowiedniego Zarządu Okręgu, Komendantka Chorągwi lub Komendant Chorągwi.
- Art. 23. Sprawy honorowe kieruje do właściwych sądów bezpośrednio zastępcy honorowi w myśl przepisów Harcerskiego Kodeksu Honorowego, jeżeli strony obiorą zgodnie sąd

organizacyjny jako sąd honorowy i stwierdzą to w zapisie na sąd honorowy.

Art. 24. Sąd Harcerski Okręgu rozpoznaje:

- 1) Sprawy przeciwko członkom Związku, mającym przydział do danego Okręgu, wyjąwszy osoby, podlegające orzecznictwu Naczelnego Sądu Harcerskiego
- 2) Odwołanie członków usuniętych przez władze nie wymienione w Art. 50 Statutu Z.H.P.

Art. 25. Naczelny Sąd Harcerski w pierwszej instancji rozpoznaje:

- 1) Sprawy przeciwko członkom Z.H.P. posiadającym przydział do centralnych władz i instancji Związku albo też oskarżonych w związku z ich działalnością dla tych władz czy instancji.
- 2) Sprawy członków Zjazdu Walnego Z.H.P. dotyczące czynów, które miały miejsce w czasie i miejscu Zjazdu Walnego i które były bezpośrednio związane z działalnością Zjazdu.
- 3) Odwołanie członków, usuniętych przez władze Naczelne Z.H.P.

Art. 26. Naczelny Sąd Harcerski, jako instancja odwoławcza, rozpoznaje:

- a) Odwołania od orzeczeń Sądów Harcerskich Okręgów.
- b) Odwołania od orzeczeń własnych, zapadłych przy rozpoznawaniu spraw w pierwszej instancji.

Art. 27. W sprawach osądzonych w pierwszej instancji przez Naczelny Sąd Harcerski w pełnym składzie w myśl Art. 9 niniejszego regulaminu, nie ma odwołań.

Art. 28. Naczelny Sąd Harcerski na żądanie innych władz Naczelnych Z.H.P. może wydać dla nich opinię w zakresie ich kompetencji w sprawach indywidualnego i społecznego stosowania Prawa Harcerskiego na terenie Związku. Naczelny Sąd Harcerski nie ma obowiązku składania wniosku lub opinii i może zawsze odmówić zabierania głosu w danej sprawie.

Art. 29. Sądy z urzędu rozstrzygają o swej właściwości. Spory o właściwość między sądami okręgów rozstrzyga Naczelny Sąd Harcerski. Sąd, uznając swą niewłaściwość, nie zwraca skargi władzy lub osoby, która je złożyła, lecz kieruje ją bezpośrednio do właściwego sądu, o czym zawiadamia tę władzę lub osobę.

III. Postępowanie przed sądami harcerskimi

Art. 30. Sądy harcerskie w wykonaniu swych funkcji w granicach powyższej kompetencji są niezależne; orzeczenia sądowe, to znaczy wyroki i postanowienia, nie mogą być zmieniane przez inne władze Z.H.P.

Art. 31. Wnioski władz, przekazujących sprawy sądom harcerskim, winny dokładnie wskazywać osoby oskarżone, zarzucane im czyny i dowody.

Art. 32. Po otrzymaniu oskarżenia przewodniczący sądu obowiązany jest w najkrótszym czasie zarządzić wylosowanie kompletu sądzącego w myśl Art. 7. Wyznaczony komplet sądzący na posiedzeniu niejawnym nadaje bieg sprawie, bądź wyznacza termin rozprawy,

bądź postanawiając przeprowadzenie podwstępnego badania, o ile zawilość sprawy tego wymaga. Równocześnie sąd może orzec zawieszenie oskarżonych w pełnieniu funkcji, o ile to nie nastąpiło już na mocy decyzji właściwych władz.

- Art. 33. O zapadłych w myśl poprzedniego paragrafu postanowieniach przewodniczący sądu zawiadamia niezwłocznie władzę, która sprawę skierowała.
- Art. 34. Do przeprowadzenia przedwstępnego badania sąd deleguje jednego ze swych członków, który w tym charakterze zbiera dowody i przesłuchuje oskarżonych. Czynności te nie powinny trwać dłużej, niż dwa miesiące. W wypadkach wyjątkowych sąd może przedłużyć ten okres, ustalając ostateczny termin zakończenia przedwstępnego badania.
- Art. 35. O terminie rozprawy sąd zawiadamia, prócz osób wezwanych do spraw, również władzę, która sprawę skierowała, informując ją o prawach przewidzianych w Art. 15.
- Art. 36. Gdyby oskarżony, mimo wezwania sądu, na rozprawę nie stawił się i nieobecność należycie nie usprawiedliwił, sąd przeprowadzi rozprawę i może wydać orzeczenie w jego nieobecności.
- Art. 37. Członkowie Z.H.P., zawezwani przed Sąd Harcerski jako świadkowie, obowiązani są stawić się i udzielić wszelkich zadanych wyjaśnień. W razie nie stawienia się ich bez usprawiedliwionych powodów, odniesie się Sąd Harcerski do właściwego zwierzchnika celem ewentualnego pociągnięcia takich świadków do odpowiedzialności.
- Art. 38. Przy rozpoznawaniu sprawy, do obowiązków sądów harcerskich należy wysłuchania stron, zestawienie i rozpatrzenie wszystkich okoliczności sprawy w związku z dowodami oraz wydania orzeczenia o winie lub niewinności oskarżonego i o następstwach ustalonej winy. Przy wydaniu orzeczenia sąd kieruje się głosem sumienia oraz materiałem dowodowym, dostarczonym na rozprawę. Sąd Harcerski nie jest skrepowany żadnymi formalnymi względami, wszelkie dowody podlegają jego swobodnej ocenie.
- Art. 39. W orzeczeniu swym Sąd Harcerski winien postanowić, czy orzeczenie podlega opublikowaniu i w jakiej formie. Decyzja sądu jest wiążąca dla pozostałych władz harcerskich i stron.
- Art. 40. W razie wyrządzenia przez oskarżonego szkód materialnych, Sąd Harcerski może również w orzeczeniu nakazać oskarżonemu zapłacenie odszkodowania oraz warunki jej zapłaty, jaki termin, raty itp. Nie wykonanie tego obowiązku może pociągnąć za sobą wykluczenie go ze Związku.
- Art. 41. Po przeprowadzeniu rozprawy przewodniczący zarządza głosowanie co do winy i kary oraz w innych kwestiach, wymagających rozstrzygnięcia. Narada i głosowanie odbywają się tajnie bez udziału stron i innych osób obecnych na rozprawie. Uchwały sądu zapadają zwykłą większością głosów, a w razie równości głosów w kwestii winy lub kary, opinia przychylniejsza dla oskarżonego staje się orzeczeniem sądu.
- Art. 42. Zapadłe orzeczenie sąd natychmiast ogłasza w postaci sentencji wyroku, w której podaje skład sądu, datę oraz treść swej uchwały.
- Art. 43. Najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od wydania wyroku sąd sporządza uzasadnienie jego sentencji. Wyrok wraz z uzasadnieniem podpisują wszyscy członkowie sądu.
- Art. 44. Wyrok wraz z uzasadnieniem sąd przesyła do wykonania Zarządowi Okręgu, względnie Naczelniectwu Z.H.P. według kompetencji oraz oskarżonemu. Władza, otrzymała wyrok sądu, winna zawiadomić sąd, kiedy i w jaki sposób wyrok wykonała.

- Art. 45. Sądy harcerskie wymierzają kary:
- 1) Upomnienie
  - 2) Nagana pisemna
  - 3) Zakaz noszenia oznak harcerskich i uczestniczenia w wycieczkach, zlotach i uroczystościach przez pewien czas.
  - 4) Urlop karny na pewien czas z zakazem przewidzianym w punkcie poprzednim.
  - 5) Odebranie lub obniżenie stopnia organizacyjnego i odebranie wykonywanie funkcji w Z.H.P. łącznie lub oddzielnie.
  - 6) Wykluczenie z Z.H.P. Jeśli sąd przy rozpoznawaniu odwołania w sprawie usunięcia członka w Z.H.P., uchyli decyzję władzy, to może wymierzyć jedną z kar wymienionych powyżej w punktach 1 – 5.
- Art. 46. Przy wymiarze kary, przewidzianej w poprzednim paragrafie w punkcie 5-tym, sąd może równocześnie na określony przeciąg czasu orzec zawieszenie oskarżonego we wszystkich prawach członka Z.H.P., nadto sąd może ustalić w wyroku okres, w ciągu którego oskarżony nie może odzyskać odebranych mu praw.
- Art. 47. Termin do odwołania od orzeczenia Sądu Harcerskiego, zapadłego w pierwszej instancji, wynosi jeden miesiąc, licząc od dnia doręczenia orzeczenia. Przed wydaniem orzeczenia przez sąd odwoławczy wykonanie wyroku pierwszej instancji winno być wstrzymane.
- Art. 48. Skarga odwoławcza winna być złożona do sądu, który wydał zaskarżenie orzeczenia. Po otrzymaniu skargi w terminie, przewodniczący sądu odsyła ją niezwłocznie wraz z aktami sądowi odwoławczemu.
- Art. 49. Każda sprawa winna być osądzona w ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania jej przez sąd względnie od zakończenia przedwstępного badania.
- Art. 50. W wypadkach nieprzewidzianych w niniejszym regulaminie, sąd decyduje według swego uznania.

Przepisy Przejściowe

Regulamin Sądów Harcerskich wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1939 roku.

Jednocześnie traci moc regulamin poprzedni.